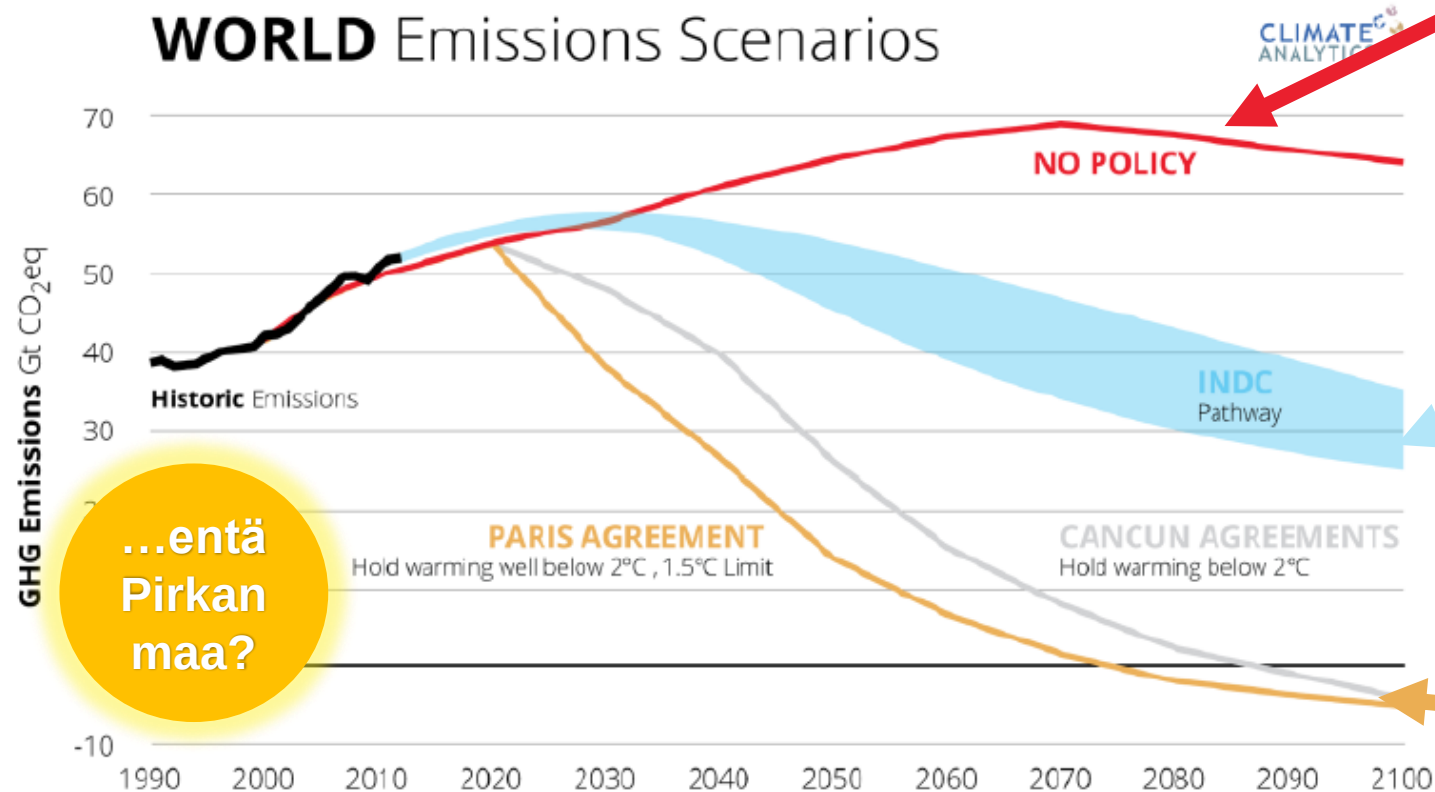

Pariisin joulukuun 2015 ilmastopöytäkirja => rajataan maapallon lämpötilan nousu 1,5 asteeseen

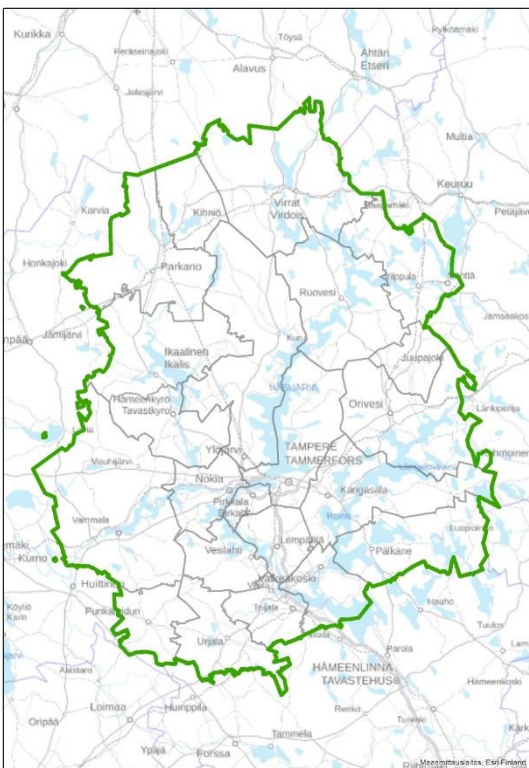

Jos ei tehdä mitään, edetään kohti 5 asteen lämpötilan nousua esiteolliseen aikaan verrattuna. Arktisilla alueilla nousu on kaksinkertainen.

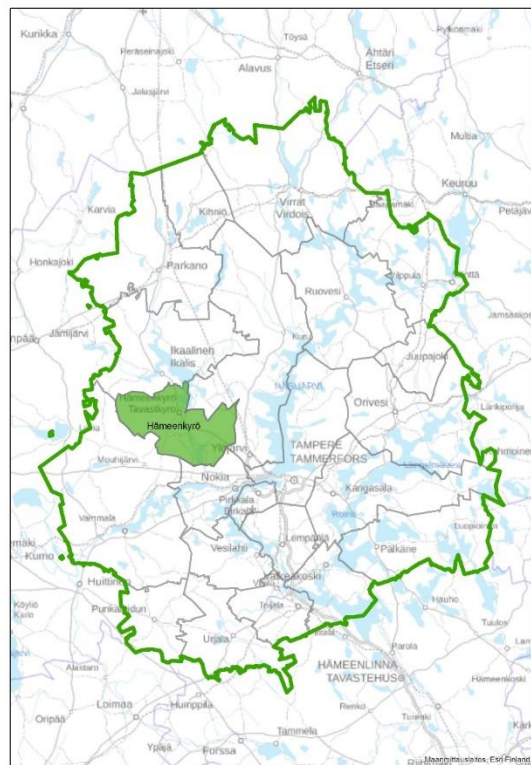
Nyt tehdyt sitoumukset kattavat noin puolet tarvittavista vähennyksistä – huom.: sitoumus ei vielä tarkoita toteutettua toimenpidettä!

Pariisin sopimuksessa asetettiin 2 asteen tavoite, mutta IPCC:n raportti 2018 nosti esiin, että kunnianhimoisempaan, 1,5 asteen tavoitteeseen pyrkiminen on kriittistä!

Kuntien mukaantulo talkoisiin ollut huimaa: yli 95 % Pirkanmaan asukkaista on sitoutunut tiukkoihin päästövähennyksiin!

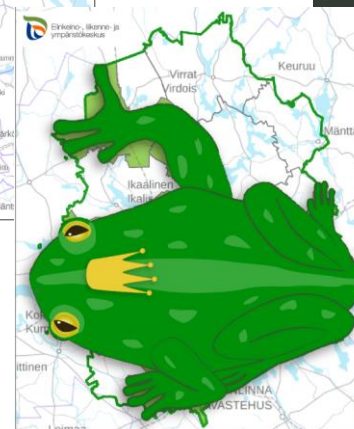
Alussa oli Pirkanmaa

2017

2021

MUKANA (kutsuttuina) TÄNÄÄN:

- Akaa
- Hämeenkyrö
- Kangasala
- Kuhmoinen
- Lempäälä
- Nokia
- Orivesi
- Parkano
- Pirkkala
- Pälkäne
- Sastamala
- Tampere
- Urjala
- Valkeakoski
- Vesilahti
- Ylöjärvi
- Pirkanmaan liitto
- Tampereen kaupunkiseutu
- Ekokumppanit
- Tampereen hiippakunta
- Tampereen yliopistoyhteisö
- Mukana myös PIRELY ja PYSTY-ryhmäläiset!

Maakunta-Hinkun päästövähennyspolun kärkiteemat

- Liikenne
- Hiilinielut
- Energia
- Systemisen muutoksen mahdollistajat:
 - Päättäjien/johtajien sitouttaminen
 - Yritysten mukaan saaminen
 - Laskennan tarkentaminen alueellisiin keinoihin

Ilmastofoorumi 11.2.2021

Pirkanmaan ELY-keskus, etäyhteys, 12.30-15.30

1. **Ajankohtaista kansallisesti ja Pirkanmaalta** 12.30-13.00
2. **Mitä ovat vaikuttavimmat maankäyttösektorin toimenpiteet? Mihin Pirkanmaalla kannattaisi panostaa?**
 - Apulaisprofessori Aleksi Lehtonen / Luonnonvarakeskus
3. **Maankäyttösektorin ilmasto-ohjelmasta rahoitettavat kohteet + osallistujien kysymykset rahoittajille** 14.00-14.30
 - Neuvotteleva virkamies Jaana Kaipainen / MMM
4. **Kommenttipuheenvuoro** 14.30-14.45
 - Elinkeinopäällikkö Ari Lähteenmäki / Suomen metsäkeskus
5. **Seuraava kokoontuminen ja vapaa keskustelu** -15.30
 - Ehdotus 21.4. tai 22.4. ,jatketaan koronatilanteen rajoissa etäyhteyksin

Ajankohtaista kansallisesti

Ilmastolain uudistaminen ja toimeenpano etenee

- Ilmastolain valmistelu
 - Tavoitteet, soveltamisalan laajentaminen - kunnat ja alueet, sekä perus- ja ihmisoikeudet
 - Saamelaiskäräjälain 9§:n mukainen neuvottelu
 - Ilmastopolitiikan pyöreä pöytä käsitteli ilmastolakia 2.12
- Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman (KAISU2) valmistelu
 - Lähtökohtia ovat HO tavoitteet, ilmastolaki ja sen päivitys ja EU:n velvoitteet vuodelle 2030
 - Työryhmä asetettu 15.10, yhdenvertaisuustyöpaja 2.12, KAISU-seminaari 19.1, osallistaminen maalis-helmikuu alustavista toimista, luonnos kesällä ja selontekona eduskuntaan syksyllä 2021
- Avustushaku kunnan ja alueen KHK-päästöjen vähentämiseksi
 - Avustusta voi hakea taakanjakosektorin hankkeille kuten liikenteen vähähiilisyyteen, rakennusten energiaratkaisujen edistämiseen, kunnan ilmastojohtamisen käytäntöihin tai yritysten ilmastotyön vauhdittamiseen.
 - Rahaa on haussa jaossa kolme miljoonaa euroa. Avustushaku on auki 1.12.2020–5.2.2021.

Ilmastolain valmistelussa mietinnässä: Suunnittelujärjestelmä

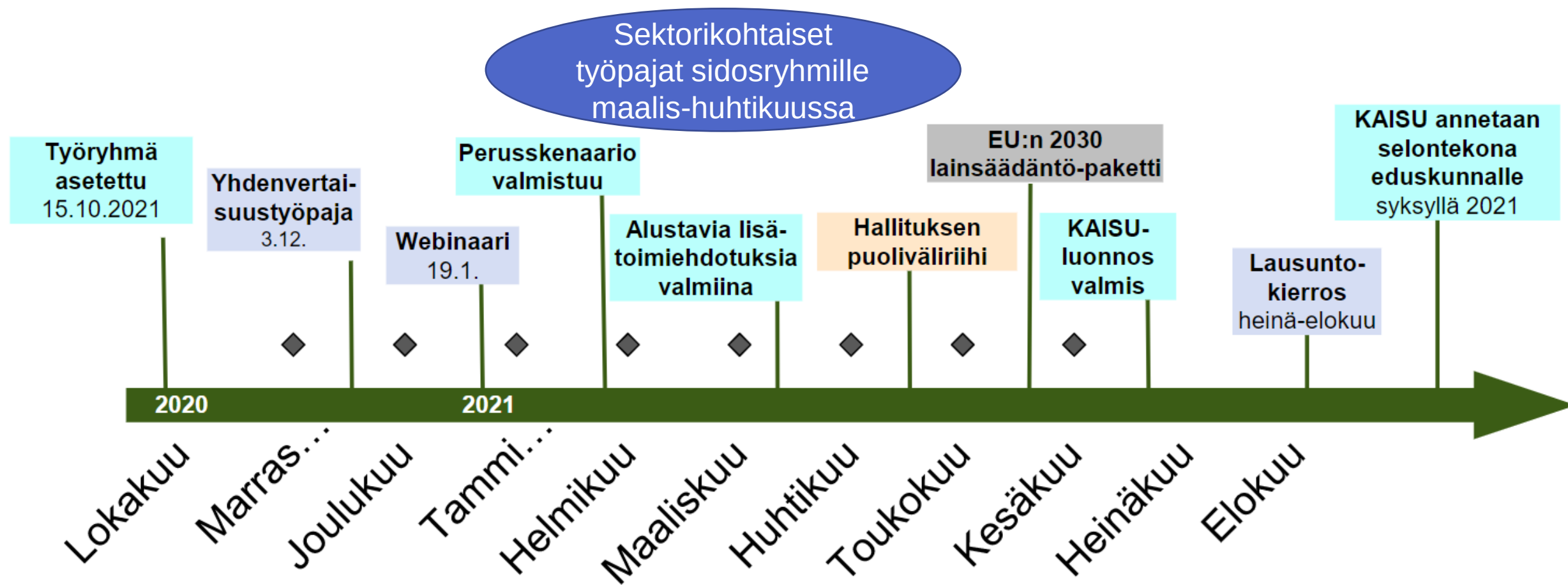
Suunnittelujärjestelmä

Maankäyttösektorin suunnitelma
Päästökauppasektorin päästöihin
kohdistuva suunnittelu
Kokoava katsaus

- Ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmä muodostuisi seuraavista osista:
 - Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma
 - Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma
 - Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma
 - Kansallinen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma
- Yhteenvedo, jossa arvioidaan hiilineutraaliustavoitteen toteutumista
- Ilmasto- ja energiastrategia osa ilmastolain suunnittelujärjestelmää vai ei!

KAISU2 alustava aikataulu

IE-strategiaa valmistellaan koordinoitusti KAISU2:n kanssa
Yhteinen taustaselvitys (HIISI)
Toimialojen vähähiilitiekartat IE-strategian taustalla

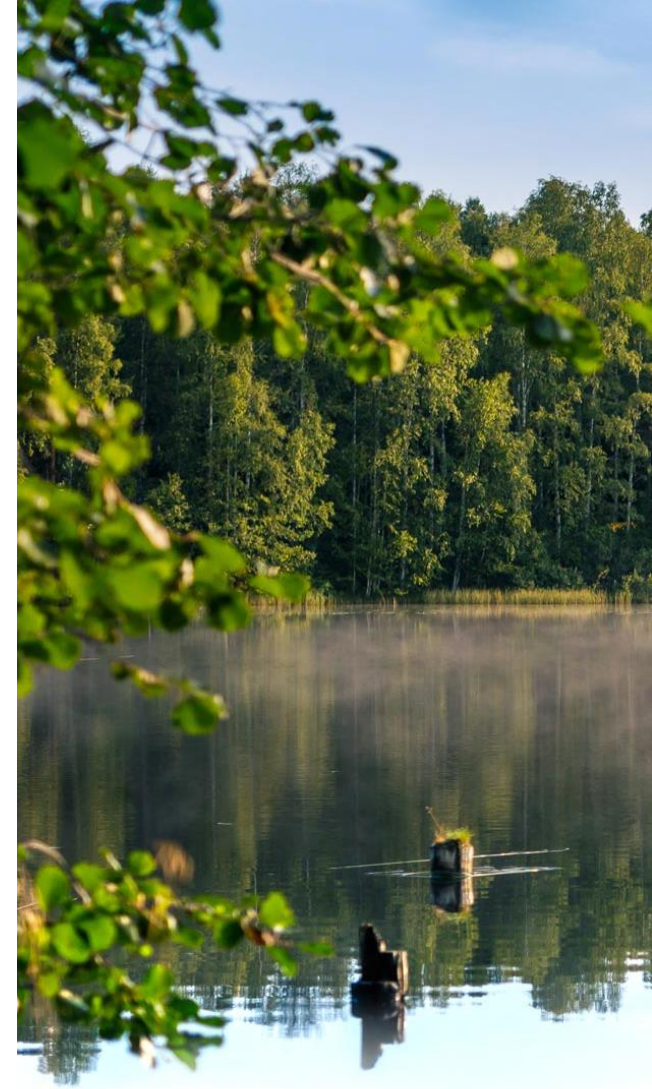
Osallistu kyselyyn keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta

- Suunnattu kansalaisille, mutta varsinkin avoimissa vastauksissa toivotaan myös organisaatioiden näkökulmia
- Kysely auki 19.2. saakka
- <https://ym.fi/keskipitkan-aikavalin-ilmastopolitiikan-suunnitelma>

Maankäyttösektorille valmistellaan ilmastosuunnitelma

- Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) valmistelee tänä vuonna kokonaisvaltaisen maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman, josta tulee osa uuden ilmastolain mukaista suunnittelujärjestelmää.
- Ilmastosuunnitelma tulee sisältämään maankäyttösektorin ilmastotavoitteen saavuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet, niiden toteuttamissuunnitelman sekä suunnitelman siitä, miten toimenpiteitä ja niiden vaikutuksia seurataan.
- Valmistelussa hyödynnetään myös äskettäin julkaistun Maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteet (ILMAVA) -hankkeen tuloksia.
- Muita maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman kannalta keskeisiä ohjelmia ja strategioita ovat muun muassa biotalous-, kiertotalous- ja biodiversiteettistrategiat, ilmastoruokaohjelma ja kansallinen metsästrategia.

ELY-ajankohtaista

Ilmastokestävä kaavoitus –KILVA 2 - jatkohanke ymparisto.fi/KILVA

Ilmastokestävän kaavoituksen tarkistuslista

Tutki kaavasi ilmastokestävyyttä

Työkalu koostuu: Osoite, Suunnitelma, Elinkeino, Alue, Muut työssäkäytävien

Ymparisto.fi/KILVA

Tervetuloa käyttämään ilmastokestävän kaavoituksen työkalua!

Työkalun tavoitteena on auttaa kaavoittajia, päätöksentekijöitä ja kaavoitusta ohjaavia viranomaisia tekemään valintoja, joilla maankäytön suunnitelman sisältäviä suunniteltava ilmastokestävyyttä. Tärkeä periaate on ilmastotavoitteja säilyttää se hii, mikä voidaan ja tuetaan niin vähän päästöjä kuin voidaan. Työkalu on tarkoitettu käytettäväksi kaikkien kaavoitusten ratkaisuihin sekä muuhinkin yhdyskuntatarkastusta ohjaavien suunnitelmien ja päätösten.

Työkalun toiputuskäyttöön liittyy "tarkistuslista" -asiasta, josta kuvataan kaavien vahvuuksia ja heikkouksia. Kysymykseen voi myös vastata uudelleen eri tavalla ja näin kartoittaa, mihin asioihin suunnitelmassa olisi hyödyllistä kiinnittää huomiota.

Työkalun tulokset toimivat lähtökohdaksi tarkentamiseksi selvitettävä tai jatkokehittämiseksi. Kaavat ovat lähtökohdallisesti erilaisia ja riippuu tilanteesta, mihin niissä kannattaa ilmastoon suhteen kehoittaa. Tämän vuoksi täydellisen tuloksen tavoittelu on olennaisempaa on tunnistaa oleellimmat kysymykset ja pyrkiä vaikuttamaan myös tulevaisuuden valintoihin. Tulosten tulokset saa ja sen pitääkin kehittää sitä mukaa kun ilmastokaavoitukseen kehitty.

Työkalu on luotettavaan yleispiirteinen, eväitä kaikki kysymykset aina suomen kielillä käsiteltävään suunnitelmaan. Kysymysten jatkuvalla olevissa infoteksteissä on esitetty miten kysymys kannattaa parhaiten en tilanteesta tutkia.

[Lue lisää työkalusta](#)

Työkalussa kaavien ilmastokestävyyttä on jaettu neljään kokonaisuuteen. Jokaisen kokonaisuuden kokonaisuus on 100%.

1. Luonnonvarojen käytön minimointi

- A. Olemassa olevan hyödyntäminen ja uuden toteuttaminen resurssivaihtelusta
- B. Maailman luonnonvarojen ja luonnonvarojen turvaaminen
- C. Kuiten säilyminen tulevassa tilanteessa

2. Kestävän elämäntavan mahdollistaminen

- A. Liikunnan tavan välttämisen
- B. Kulutus- ja elämäntavan painottaminen kestäväksi
- C. Kestävät ratkaisut mahdollistavien toimintojen ja elämäntavan edistämisen

3. Kulutuksen päästöjen minimointi

- A. Alueen uusiutuvan energian tuottopotentialin selvittäminen
- B. Uusiutuvan energian tuotannon mahdollistaminen
- C. Alueen energiatehokkuuden huomioiminen
- D. Ilmaston ja teknisen tuotannon resurssitehokkuuden huomioiminen

4. Ilmastomuutoksen aiheuttamien riskien varautuminen

- A. Alueen ilmastoriskien alustavien ominaispiirteiden tunnistaminen
- B. Alueen haavoittuvien arvojen ja toimintojen tunnistaminen
- C. Ääreväistyistä sääoloista aiheutuvien riskien tunnistaminen

Voit liikkua aiheiden välillä vastattuasi kysymyksiä

< Edellinen

Seuraava >

Alue

IV. Ilmastomuutoksen aiheuttamiin riskeihin varautuminen

Teema

C. Ääreväistyistä sääoloista aiheutuvien vaaratekijöiden tunnistaminen

2. Onko suunnitelman elinkaareissa huomioitu sääriskien toistuvuuden tihtyminen?

2 Ohjeita ja syventävää tietoa

- ☐ Ei ole tarkasteltu tai otettu huomioon.
- ☒ On otettu huomioon, mutta vain vähäisiltä osin.
- ☐ On otettu huomioon useimmilta osin.
- ☐ On otettu kattavasti huomioon.

Kaavasi ilmastokestävyyden painottuminen

- Luonnonvarojen käytön minimointi
- Kestävän elämäntavan mahdollistaminen
- Kulutuksen päästöjen minimointi
- Ilmastomuutoksen aiheuttamiin riskeihin varautuminen

KILVA II - jatkokehittäminen

- Jatkohanke (rahoittaja YM) käynnissä 2021-2022
 - Kehitetään työkalun ominaisuuksia käyttökokemusten perusteella
 - Uusi MRL→tarve olla työkaluja käytössä lain tullessa voimaan
 - **Palautetta kaivataan!!**

1. Tekniset korjaukset

- Käyttäjätilit → Mahdollisuus tallentaa omat vastaukset
- Mahdollisuus kerätä (anonyymeja) tilastoja esim. käyttäjämääristä ja tuloksista →erottuuko vastauksissa haasteita esim. tiettyjen kysymysten kohdalla?

2. Sisältökorjaukset

- Kysymysten muokkaaminen palautteen pohjalta
 - Käydään läpi myös uuteen MRL:n peilaten
- Kaavatason huomiointi kysymyksissä, vaihtoehtoja:
 - A. Osa kysymyksistä piiloutuisi automaattisesti kaavatason/mittakaavan perusteella?
 - B. Osa kysymyksistä piiloutuisi käyttäjän valitessa "ei koske tätä suunnitelmaa"
 - C. Haasteena, miten saadaan näkymään lopullisissa tuloksissa

Tulossa: hiilinielutyökalu sekä energiajärjestelmäselvitys

- **Hiilinielutyökalu maankäytön muutoksen vaikutusten arviointiin**
 - Taulukkomuotoinen työkalu, johon täytetään muutamia perustietoa ja taulukko antaa suuruusluokkatason arvioin vaikutuksesta hiilinielumenetykseen sekä maan hiilivaraston muutokseen
 - Pilotoidaan esimerkkikaavalla, tarkoitus kerätä laadinnan yhteydessä myös muuta käyttäjäkokemusta
 - LUKE toteuttajana, valmistuu syksyksi
- **Maakunnallinen energiajärjestelmäselvitys**
 - Selvitys pohjaa maakunnallisen energiasstrategian laadintaa
 - ELY teettää selvityksen, suunnittelunyrkissä lisäksi Tampere sekä Pirkanmaan liitto
 - Tavoite valmistua kesään mennessä

Tulossa: Pirkanmaan biodiversiteettiohjelma

Kati Salovaara/Pirkanmaan ELY-keskus

Ilmastofoorumi 11.2.2021

Pirkanmaan ELY-keskus, etäyhteys, 12.30-15.30

1. Mitä ovat vaikuttavimmat maankäyttösektorin toimenpiteet? Mihin Pirkanmaalla kannattaisi panostaa?

- Apulaisprofessori Aleksi Lehtonen / Luonnonvarakeskus

2. Maankäyttösektorin ilmasto-ohjelmasta rahoitettavat kohteet + osallistujien kysymykset rahoittajille 14.00-14.30

- Neuvotteleva virkamies Jaana Kaipainen / MMM

3. Kommenttipuheenvuoro 14.30-14.45

- Elinkeinopäällikkö Ari Lähteenmäki / Suomen metsäkeskus

4. Seuraava kokoontuminen ja vapaa keskustelu -15.30

- Ehdotus 4/2021, jatketaan koronatilanteen rajoissa etäyhteyksin